

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 20Csp/587/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118398129
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lukáš Beňák
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2020:6118398129.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie sudcom JUDr. Lukášom Beňákom v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., IČO: 47 967 692, so sídlom v Bratislave, Vajnorská 100/A, zast.: Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., IČO: 50 361 368, so sídlom v Bratislave, Martinčekova 13, proti žalovanému: L. A., M.. XX.XX.XXXX, Q. M. W., A. XXX, zast.: JUDr. Monika Marjanovič, advokátka, so sídlom v Košiciach, Urbánkova 1562/6, o zaplatenie 535,09 € s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovaný má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu proti žalobcovi s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa prostredníctvom upomínacieho konania domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 535,09 € spolu s prísl. a nahradil mu trovy konania.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že právny predchodca žalobcu Poštová banka a žalovaný uzavreli dňa 27.03.2013 zmluvu o úvere (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 800 €. Žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver vrátiť, zaplatiť úrok, príslušenstvo a poplatky. Žalovaný si svoje povinnosti splácať úver riadne a včas nesplnil, preto žalobca vyhlásil úver za predčasne splatný. Žalobca si v konaní uplatňuje nesplatnú dlžnú istinu, resp. jej časť a úrok, ktoré sú uplatňované odo dňa nasledujúceho po dni poslednej platby žalovaného. Úhrady realizované žalovaným boli započítané na úroky do dátumu poslednej platby, ktoré si žalobca v konaní neuplatňuje. Žalovaný je z toho dôvodu povinný zaplatiť žalobcovi dlžnú istinu v sume 535,09 €, zmluvné úroky 29,50 % ročne zo sumy 535,09 € od 29.11.2017 do zaplatenia a zákonné úroky z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 535,09 € od 29.11.2017 do zaplatenia a náhradu trov konania.

3. Upomínací súd vo veci vydal platobný rozkaz zo dňa 08.04.2018 sp. zn. 12Up/1199/2018. Platobný rozkaz, ktorým žalovanému uložil povinnosť do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 535,09 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 535,09 € od 29.11.2017 do zaplatenia alebo v tej istej lehote podať odpor.

4. Žalovaný v zákonom stanovenej lehote podal vecne odôvodnený odpor. Mal za to, že sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu. Uvedol ďalej, že právny predchodca žalobcu úver mimoriadne zosplatil dňa 04.04.2014 a teda dňa 05.04.2014 začala plynúť premlčacia lehota. Ak by aj úver nezosplatil, konečná splatnosť úveru by nastala 16.03.2014. Žalobca podal žalobu na súde až dňa 20.12.2018, teda po uplynutí premlčacej lehoty. Vzniesol námietku premlčania.

5. Upomínací súd zaslal podaný odpor žalobcovi na vyjadrenie spolu s výzvou na pokračovanie v konaní na príslušnom súde podľa CSP. Žalobca vo vyjadrení k odporu uviedol, že si v konaní uplatňuje voči žalovanému popri istine, zmluvné úroky a úroky z omeškania, a to do zosplatnenia úveru, ku ktorému došlo 04.04.2014, pričom po uvedenom dátume zosplatnenia úveru si žalobca uplatňuje voči žalovanému výlučne zákonné úroky z omeškania z dlžnej istiny. Dňa 30.04.2014, teda 26 dní po vyhlásení mimoriadnej splatnosť úveru žalovaný uznal svoj dlh voči pôvodnému žalobcovi, preto sa v zmysle ust. § 110 ods. 1 Obč. zák. premlčuje za 10 rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť. Premlčacia lehota plynúť dňa 30.04.2014 a uplynie až dňa 30.04.2024, preto pohľadávka nie je premlčaná.

6. Zároveň žalobca v odpovedi na výzvu upomínacieho súdu navrhol pokračovať v konaní na príslušnom súde podľa CSP. Následne upomínací súd postúpil vec na tunajší súd dňa 15.10.2019.

7. Následne tunajší súd zaslal vyjadrenie k odporu žalobcu žalovanému na vyjadrenie. Žalovaný vo vyjadrení uviedol, že v spotrebiteľskej zmluve absentuje možnosť odmietnutia poisťného ako aj upozornenie, že sa jedná o dobrovoľné plnenie, ktoré nie je vyžadované pre uzavretie úverovej zmluvy. Veriteľ dojednal s dlžníkom poisťné - základný súbor poisťenia. V predmetnej zmluve bola uvedená RPMN vo výške 33,85 %, pričom podľa prepočtu má byť správne uvedená sadzba 43,44 %. Pri výpočte vychádzali z výšky úveru 800 €, výšky splátky úveru 80,62 € pri ich počte 12. Celková výška nákladov je v zmluve uvedená vo výške 124,72 €, pričom podľa výpočtu mesačnej splátky 80,62 € x 12 splátok = 967,44 € - poskytnutý úver 800 € predstavuje výšku nákladov 167,44 €. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1, b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa. V predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere chýba povinný údaj v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. j) spočívajúci v uvedení všetkých predpokladov použitých na výpočet RPMN. Neuvedenie všetkých predpokladov pre výpočet RPMN v zmysle ust. § 9 ods.2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z. z., ako aj nesprávne uvedenie RPMN v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa má za následok, že sa predmetný spotrebiteľský úver považuje v zmysle ust. § 11 ods.1 písm. a) a b) citovaného zákona za bezúročný a bez poplatkov. V zmluve absentuje možnosť odmietnutia poisťného ako aj upozornenie, že sa jedná o dobrovoľné plnenie, ktoré nie je vyžadované pre uzavretie úverovej zmluvy. Veriteľ dojednal s dlžníkom poisťné - základný súbor a toto nezapočítal do RPMN. Pritom pri zahrnutí poisťného do výpočtu RPMN celková RPMN dosahuje hodnotu 43,44 % teda výška RPMN 36,73 % bola stanovená jednoznačne v neprospech dlžníka - spotrebiteľa. Zmluva o úvere neobsahuje ani ďalšiu náležitosť vyplývajúcu z ust. § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy: j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov V zmluve je uvedená len celková výška nákladov vo výške 124,72 €. Celková výška nákladov a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, nie sú totožné pojmy. Povinnosťou spotrebiteľa totiž nie je zaplatiť iba náklady spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru, ale aj samotný spotrebiteľský úver. Celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť je tak tvorená istinou spotrebiteľského úveru a nákladmi, ktoré spotrebiteľ musí zaplatiť V predmetnej zmluve bol dohodnutý úrok z úveru 29,50 %, pričom úrokové miery (stanovené Národnou bankou Slovenska) podobného úveru v bankách pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou do 1 roka v marci 2013 boli vo výške 8,12 %. Z uvedeného je zrejmé, že úrok dohodnutý medzi účastníkmi bol viac ako trikrát vyšší. Žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie sumy 800 €, pričom z prehľadu splátok vyplýva, že žalovaný uhradil žalobcovi sumu 841,50 €. Dňa 30.04.2014 podpísali žalovaný Uznanie dlhu, na základe ktorého uznal svoj dlh voči žalobcovi vo výške 678,39 €, zmluvné úroky vo výške 29,50 % p a. a úroky z omeškania. (ďalej len „Uznanie dlhu“). Uznanie dlhu predstavuje formulárovú listinu, ktorá nebola individuálne dojednaná, ide teda o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 absolútne neplatná. Uznanie dlhu považuje za absolútne neplatný právny úkon a to jednak pre absenciu skutočnej vôle na strane žalovaného uznať dlh ako nevyhnutného predpokladu platného právneho úkonu a tiež z dôvodu, že uvedený postup žalobcu považuje za rozporný s dobrými mravmi. Takéto konanie zákon považuje za nekalú obchodnú praktiku v zmysle § 4 ods. 8 citovaného zákona, a predmetný úkon je preto v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatný. Existuje tu totiž nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ podpíše dokument sledujúc dosiahnutie splátok, čo nie je odbornou starostlivosťou dodávateľa. Skutočným cieľom bolo dosiahnutie 10 ročnej premlčacej doby so zámerom žalobcu dosiahnuť vymožitelnosť svojej pohľadávky. Dlžník

podpisuje takéto uznanie, no nerobí to z dôvodu, aby uznal svoj záväzok, ale aby dosiahol splátky svojho dlhu. Uznanie záväzku je cieľ sledovaný predovšetkým veriteľom a nie dlžníkom a keďže ide o predformulované tlačivo, dlžník pri uzatváraní uznania nemôže jeho obsah ovplyvniť. Uznanie dlhu spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (začala plynúť nová 10 ročná premlčacia lehota) a preto je neplatné podľa § 53 ods. 5 Obč. zák. V zmysle uvedené zotrval na vznesenej námietke premlčania a žiadal žalobu zamietnuť.

8. Súd doručil podanie žalovaného žalobcovi na vedomie.

9. Podľa ust. § 297 CSP pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 €.

10. Vzhľadom na skutočnosť, že v tejto veci ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci a hodnota sporu neprevyšuje 1.000 €, súd v zmysle ust. § 297 CSP vec prejednal a rozhodol bez nariadenia pojednávania, pričom rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 13.02.2020 s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli oznámené postupom podľa ust. § 219 ods. 3 CSP.

11. Súd vykonal dokazovanie na základe predložených listinných dôkazov a zistil tento skutkový stav:

12. Právny predchodca žalobcu so žalovaným uzavrel dňa 27.03.2013 zmluvu o úvere, dostupná pôžička (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 800 €. Žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver vrátiť, zaplatiť úrok, príslušenstvo a poplatky. Žalovaný si svoje povinnosti splácať úver riadne a včas nesplnil, preto žalobca vyhlásil dňa 04.04.2014 úver za predčasne splatný. Žalovaný je z toho dôvodu povinný zaplatiť žalobcovi dlžnú sumu v zmysle žalobného petitu a náhradu trov konania. Žalovaný zároveň dňa 30.04.2014 podpísal uznanie dlhu.

13. Zo zmluvy o úvere zo dňa 27.03.2013 vyplýva, že výška úveru bola v sume 800 €, splátka bola určená na 80,62 € mesačne s tým, že počet splátok bol určený na 12 mesiacov, ročná úroková sadzba bola 29,50 %, RPMN vo výške 33,85 %, priemerná hodnota RPMN 36,73 %, celková výška nákladov bola 124,72 €, dátum prvej splátky 16.04.2013, dátum konečnej splatnosti 16.03.2014.

14. Z aktuálneho stavu úveru ku dňu 30.09.2017 (č. l. 17 spisu) vyplýva, že žalovaný zaplatil žalobcovi sumu 903,74 €, pričom mu bolo poskytnutých 800 €.

15. Zmluva o úvere, uzatvorená medzi stranami sporu dňa 27.03.2013, bola uzatvorená podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka a zákona o spotrebiteľských úveroch.

16. Podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

17. Podľa ust. § 52 ods. 1 až 4 Obč. zák. spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa ust. § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

19. Podľa ust. § 2 písm. a/ a písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania a veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa ust. § 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

21. Podľa ust. § 2 písm. g/ zákona o spotrebiteľských úveroch sa rozumie celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

22. Podľa ust. § 2 písm. h/ zákona o spotrebiteľských úveroch sa rozumie celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom.

23. Podľa ust. § 9 ods. 2 písm. j/ zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

24. Podľa ust. § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak
b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/, r/ a y/,
d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

25. Podľa ust. § 53 ods. 6 Obč. zák. ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

26. Podľa ust. § 53 ods. 9 Obč. zák. ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

27. Podľa ust. § 565 Obč. zák. ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

28. Podľa § 100 ods. 1 Obč. zák. právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

29. Podľa § 101 Obč. zák. pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

30. Podľa § 103 Obč. zák. ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

31. V prejednávanej veci právny predchodca žalobcu so žalovaným uzavrel dňa 27.03.2013 zmluvu o úvere podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Ak ide o vzťah dodávateľa a spotrebiteľa, ide o vzťah spotrebiteľský. Z predloženej zmluvy je evidentné, že ide o tzv. typovú zmluvu, teda zmluvu, vrátane jej zmluvných podmienok, ktoré sú vopred pripravené. Sú pripravené právnym predchodcom žalobcu bez účasti druhej strany, teda spotrebiteľa, pre vopred neurčený široký okruh spotrebiteľov, pričom spotrebiteľ nemá právo zásadným spôsobom do nej zasahovať a prípadne meniť jej podmienky, okrem výšky úveru, prípadne výšky splátok a doby splatnosti. Ide o formulár zmluvy s vopred pripravenými podmienkami, v ktorej sa len vyplňajú potrebné údaje. Pri zákonom posudzovaní konkrétneho prípadu súd dospel k záveru, že záväzkový vzťah, ktorý vznikol medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným na základe zmluvy o úvere uzavretej dňa 27.03.2013, je vzťahom občianskoprávnym a táto zmluva je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z. z. a § 52 a nasl. Obč. zák.

32. Súd sa pri svojom rozhodovaní v danom prípade zaoberal výškou odplaty, t.j. výškou dohodnutého úroku z úveru), ktorý činil za obdobie 12 mesiacov pri sume 800 € - 29,50 % ročne, takáto výška je uvedená v zmluve. Pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úrokov pri peňažnej pôžičke treba prihliadnuť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval, ako aj porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov (Rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo 57/2005 z 1.7.2010). Občiansky zákonník (Obchodný zákonník a ani iné právne predpisy) výslovne nestanovia, do akej výšky je možné pri pôžičke alebo úvere dojednať úroky, z čoho vyplýva, že sú predmetom voľného zmluvného dojednania medzi zmluvnými stranami, čo však neznamená, že by sa na túto dohodu nevzťahovalo ust. § 3 ods. 1 Obč. zák., podľa ktorého výkon práv a povinností, vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov, nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Neprimerane vysoké úroky, dojednané pri peňažnej pôžičke alebo úvere sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. V súlade s dobrými mravmi je len také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom.

33. Podľa štatistiky zverejnenej na stránke Národnej banky Slovenska, v roku 2013 v marci (v čase uzavretia zmluvy) priemerná úroková miera z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny, pri domácnostiach a pri úrokoch poskytnutých do 1 roka (spotrebiteľské a ostatné úvery) bola 10,14 % p. a. Z toho je zrejmé, že výška úrokov v danom prípade nesmela prevýšiť 2- násobok 10,14 % ročne, teda 20,28 %. Dojednaná výška úrokov u tohto úveru však bola 29,50 % ročne.

34. Vzhľadom na uvedené má súd za to, že dohoda o úroku je v zmysle ust. § 39 Obč. zák. v rozpore s dobrými mravmi a zároveň v rozpore so zákonom (§ 53 ods. 6 Obč. zák.). Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1M Cdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“ V zmysle vyššie uvedeného, súd konštatuje, že v danom prípade odplata (úrok z úveru) prevyšovala najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch a to o viac ako dvojnásobne, preto je dohoda o úrokoch neplatná a z tohto dôvodu súd považoval celý úver za bezúročný.

35. Čo sa týka otázky, z čoho treba vychádzať pri určovaní odplaty na zmluvy uzavreté do 31.05.2014 vrátane, súd zastáva názor, že zákonodarca jasne vyjadril svoj zámer, z čoho treba vychádzať pri výške odplaty pred novelou Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. a implementácie § 1a ods. 1 do platnosti. Súd poukazuje na prechodné ust. § 10d ods. 2 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. k úpravám platným od 01.06.2014, v zmysle ktorého ak dôjde k poskytnutiu peňažných prostriedkov spotrebiteľovi v období po

31. máji 2014 a pred 1. septembrom 2014, odplata sa na účely tohto nariadenia vlády rozumie odplata obvykle požadovaná bankami a pobočkami zahraničných bánk podľa § 1 ods. 3 za úvery alebo pôžičky v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy a za najvyššiu prípustnú výšku odplaty sa považuje odplata, ktorá nesmie prevýšiť dvojnásobok úrokových mier úverov pre domácnosti zverejňovaných na webovom sídle Národnej banky Slovenska ako súčasť úrokovej štatistiky za prvý mesiac kalendárneho štvrťroka predchádzajúceho uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy. Zároveň v zmysle ust. § 1 ods. 4 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. platného od 01.09.2014 na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu 2a) naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy. Prvá štatistika priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov bola zverejnená až za 2. štvrťrok 2014 a pred týmto obdobím bola zverejňovaná len štatistika súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi (bankový aj nebankový sektor spolu), teda nie je to tá istá štatistika, na akú odkazuje Nariadenie v § 1 ods. 4.

36. Pri porovnaní výšky odplaty a jej stropu na zmluvy uzavreté pred 01.06.2014 by preto výklad, že celková výška odplaty vyjadrená prostredníctvom RPMN je rozhodujúcim faktorom pre ustálenie celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom (pri tomto výklade by teda bolo potrebné vychádzať zo štatistiky súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi), bol v neprospech spotrebiteľa. Pre porovnanie (ak by sme vychádzali zo štatistiky podľa RPMN, strop odplaty v prejednávanej veci by bol 78,40 % - 39,20 % x2, naproti tomu ak vychádzame z úrokových mier, strop odplaty je 20,28 % - 10,14 % x2). Vzhľadom na uvedené je súd toho názoru, že na spotrebiteľské zmluvy uzavreté pred 01.06.2014 pri výške odplaty je potrebné vychádzať z úrokových mier a nie z RPMN.

37. Súd v tomto smere poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/416/2018 zo dňa 28.11.2019, v zmysle ktorého pri spotrebiteľských zmluvách a určovaní výšky odplaty podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka platného do 1.9.2014, s poukázaním na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009 a sp. zn. 1Cdo 57/2005 z 1.7.2010, je potrebné vychádzať z výšky dvojnásobku úrokových mier platných v čase uzavretia zmluvy (bod 19 uvedeného rozhodnutia).

38. Ďalej súd dospel k záveru, že predmetná zmluva o úvere uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným nespĺňa všetky povinné náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch v čase uzavretia zmluvy. Konkrétne v úverovej zmluve je nesprávne uvedený údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Tým pádom je aj nesprávne uvedená výška ročnej percentuálnej miery nákladov. Navyše v zmluve chýba údaj o všetkých predpokladoch použitých na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov vyžadované § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch.

39. Zo zmluvy o úvere vyplýva, že celková čiastka úveru (teda celkové náklady) je uvedená vo výške 124,72 € + 800 €, teda spolu 924,72 €, pričom však pri vynásobení počtu splátok a ich výšky (12 x 80,62 € = 967,44 €) dospejeme k inej výške celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Na základe tohto nie je teda vôbec jednoznačné, akú sumu mal žalovaný celkovo uhradiť (924,72 € alebo 967,44 €). Podľa názoru súdu ide o klamlivé uvádzanie jednej z najpodstatnejších obsahových náležitostí úverovej zmluvy, ktorá v podstate spotrebiteľovi má povedať, akú celkovú čiastku veriteľovi napokon zaplatí. Zároveň súd poukazuje na to, že najdôležitejším údajom pre spotrebiteľa je ročná percentuálna miera nákladov vzhľadom na to, že zahŕňa všetky náklady spotrebiteľa spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru. Je preto najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Z toho následne vyplýva, že výška RPMN je v skutočnosti vo výške 43,44 % pri sume celkových nákladov 967,44 € (po zadaní vstupných údajov uvedených v zmluve do kalkulačky výpočtu výšky RPMN), teda v zmluve je nesprávne uvedená výška RPMN (33,85 %). Navyše zákonom č. 129/2010 Z. z. zákonodarca sprísnil obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere aj tým spôsobom, že pri povinnom údají o RPMN pridal aj nutnosť uviesť všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN, pričom tieto predpoklady musia byť uvedené výslovne v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Aj keď v tomto prípade v zmluve je uvedená hodnota RPMN (v nesprávnej výške), nie sú v nej uvedené predpoklady pre jej výpočet, ktoré boli použité. V dôsledku tejto chýbajúcej obligatórnej náležitosti zmluvy ako aj pre nesprávne uvedenú výšku RPMN platí preto fikcia o bezúčinnosti a bezpoplatkovosti úveru. Podľa názoru súdu majú byť predpoklady pre

výpočet RPMN uvedené priamo v zmluve (nie v iných dokumentoch ako napr. všeobecných obchodných podmienkach, resp. obchodných podmienkach pre úver), lebo v opačnom prípade by aj ostatné zákonom vyžadované náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch mohli byť uvedené v iných dokumentoch ako v zmluve, čo odporuje zámeru, aby bol spotrebiteľ náležite a preukázateľne informovaný o úverových podmienkach.

40. Pri závere o absencii náležitostí uvedených v § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch a pre nesprávne uvedenú výšku RPMN majúcich za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (§ 11 ods. 1 písm. b/ a d/ zákona o spotrebiteľských úveroch), je treba vychádzať z toho, že žalovaný by mala žalobcoví vrátiť len sumu skutočne poskytnutého úveru.

41. Podľa ust. § 558 Obč. zák. ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

42. Dňa 30.04.2014 žalovaný podpísal uznanie dlhu.

43. Nemožno prehliadnuť, že tento listinný dokument - Uznanie dlhu, bol vypracovaný žalobcom. Ide o formulárové tlačivo, ktoré žalovaný nemal možnosť žiadnym spôsobom meniť, upraviť jeho obsah. Je pritom nepochybné, že žalobca tak vo vzťahu k svojim dlžníkom v záujme predĺženia premlčacej doby. Dosiahnutím podpisu na uznaní dlhu došlo podľa názoru súdu k nekalej obchodnej praktike, ktorá bola v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti, a ktorá podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane.

44. Takéto uznanie dlhu, ako je v tejto konkrétnej veci, je preto aj podľa názoru súdu potrebné vnímať ako neplatné, pretože je v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko nepochybne výrazne zhoršuje postavenie žalovaného ako spotrebiteľa vo vzťahu k žalobcovi, je výlučne v záujme a prospechu žalobcu, ktorý jeho podpis dosiahol bez toho, aby žalovanému ozrejmil význam a právne účinky uznania. Obchodnú praktiku žalobcu, pri ktorej dal na vopred pripravené formulárové tlačivo podpísať spotrebiteľovi uznanie záväzku, bez toho, aby žalobca preukázal, že žalovaného ako spotrebiteľa poučil o následkoch uznania, treba hodnotiť ako nekalú obchodnú praktiku v zmysle § 7 ods. 2 a 4 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorá je v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti na strane žalobcu ako dodávateľa, ako aj s ohľadom na potenciálne riziko, že takéto správanie podstatne narušuje alebo môže narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k poskytnutej službe (§ 7 ods. 2 cit. zákona). Listinu o uznaní dlhu z 30.04.2014 preto súd vyhodnotil ako neplatný právny úkon a je podľa § 39 Obč. zákonníka neplatná, lebo sa prieči dobrým mravom.

45. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver v sume 800 €, ktorý sa zaviazal žalovaný splácať v pravidelných mesačných splátkach. Nakoľko však žalovaný porušil svoju povinnosť splácať úver riadne a včas, právny predchodca žalobcu v zmysle ustanovenia § 565 Obč. zák. a § 53 ods. 9 Obč. zák. úver dňa 04.04.2014 predčasne zosplatnil.

46. Pre prípady, kedy sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným, splatným celý dlh (tak ako v tomto spore) stanovuje Občiansky zákonník v § 103, veta druhá, osobitné pravidlo pre začiatok plynutia premlčacej doby zosplatneného dlhu. V zmysle § 103 veta druhá Obč. zák. ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Premlčacia doba práva na zaplatenie takéhoto zosplatneného dlhu sa teda začína skôr, ako dôjde k zosplatneniu dlhu. Začína plynúť dodatočne už odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorú bol dlh zosplatnený (súd v tomto smere poukazuje aj na rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/273/2019, sp. zn. 3Co/228/2019, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/233/2016, sp. zn. 6Co/77/2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/34/2018, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/158/2017 a Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/427/2016).

47. V danom prípade, ak právny predchodca žalobcu ako veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť celého úveru dňa 04.04.2014 pre nezaplatenie splátky splatnej v mesiaci 01/2014 (podľa ust. § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Obč. zák.), čo mal súd za preukázané z výzvy na úhradu dlžnej sumy (č. I. 45 spisu),

premlčacia doba začala plynúť od splatnosti splátky splatnej k 16.01.2014 (podľa zmluvy o úvere a prehľadu splátok a úhrad - č. I. 17 spisu). Odo dňa 17.01.2014 tak začala plynúť 3 ročná premlčacia lehota, ktorá uplynula v utorok dňa 17.01.2017. Nakoľko bola žaloba doručená upomínaciemu súdu až dňa 04.12.2018 a žalovaný vzniesol námietku premlčacia, súd žalobu zamietol, nakoľko považuje nárok žalobcu za premlčaný.

48. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

49. Podľa ust. § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

50. Podľa ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

51. Podľa ust. § 263 ods. 1 CSP ak bola v konaní úspešná strana zastúpená advokátom, súd uvedie v uznesení o výške náhrady trov konania ako prijímateľa náhrady trov konania advokáta.

52. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Žalobca bol v konaní neúspešný, úspešný žalovaný má preto nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu proti žalobcovi. Súd zároveň nevidel priestor pre aplikáciu ust. § 257 CSP. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia v dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Košice - okolie.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie musí byť podpísané a predložené v 2 rovnopisoch.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).